

UTLANDS- KRÖNIKAN

Det politiska intresset i USA.

Den moderna opinionsmätningens grundare, George Gallup, har i en artikel i National Municipal Review diskuterat och beklagat det låga valdeltagandet i USA. Vid 1946 års kongressval hade, påpekar Gallup, nära 92 miljoner personer uppnått den för valrätt stadgade åldern (21 år), men endast 35 miljoner, eller omkring 38 procent, deltog i valet. 1944 års presidentval uppvisar ett avsevärt högre deltagande, 50—55 procent, men även denna siffra är jämförelsevis ytterligt låg; i de flesta länder är en röstningsfrekvens på 70—80 procent den normala. Den amerikanska demokratin skulle alltså i fråga om bristande politiskt intresse inte en egendomlig särställning. De väsentliga orsakerna här till är enligt Gallup dels att skolorna inte ger tillräcklig undervisning i politiska frågor, dels att valagitationen står på ett lågt plan.

I uppsatsen berörs emellertid inte alls eller endast i förbigående vissa faktorer som på ett vida mer konkret sätt förklarar det låga valdeltagandet. Den mest påtagliga är den politiska situationen i södern. I en rad sydstaterna hindras i praktiken det stora flertalet negrer från att rösta och, vad som ur valstatistisk synpunkt är minst lika viktigt, det demokratiska partiet är så allena rådande att någon egentlig valstrid inte uppstår. En jämförelse mellan befolkningens storlek 1940 och antalet röstande vid 1944 års presidentval i några nord- och västrespektive sydstaterna klagör betydelsen av detta förhållande.

	Folkmängd	Röstande
Iowa	2.538.000	1.045.000
Alabama	2.833.000	242.000
(varav 983.000 negrer)		
Kansas	1.801.000	724.000
Mississippi	2.184.000	162.000
(varav 1.075.000 negrer)		
West Virginia ...	1.902.000	708.000
South Carolina ..	1.900.000	95.000
(varav 814.000 negrer)		

Alltså, valdeltagandet i södern är endast en bråkdel av vad det är i nord och västern; den egentliga valstriden i södern äger ej rum vid de definitiva valen, utan vid de s. k. primärval som gäller nomineringen av kandidater inom det demokratiska partiet. Här till kommer en annan för USA speciell omständighet; för att få rösträtt måste man i regel själv begära att bli upptagen på röstlistan någon tid före valet, och denna procedur avskräcker säkerligen många som möjligen skulle delta i valen, om denna extra ansträngning inte fordrades. Att valdeltagandet tenderat att minska under de senaste årtiondena beror med all säkerhet på den kvinnliga rösträtts införande. I USA, liksom på andra håll, har kvinnorna visat mindre politiskt intresse än männen, och under de första valen efter kvinnrösträtts införande var denna skillnad betydande.

Om hänsyn tas till dessa omständigheter, begränsas i hög grad räckvidden av Gallups uttalanden. Kvar står likväl det faktum att röstningsfrekvensen även i de områden där alla myndiga har möjlighet att rösta och där verklig valstrid äger rum är inte oväsentligt lägre än i de flesta andra demokratier. Varpå beror detta förhållande? Gallups förklaring är helt godtycklig och stöds inte av några konkreta uppgifter. Däremot syns det antagligt att två andra omständigheter spelar in. Dels att emigranterna och även deras avkomlingar i första generationen av naturliga skäl visar ringa politiskt intresse; iakttagelser från skilda stater tyder på detta. Dels bör beaktas att ekonomiskt-sociala motsättningar ofta icke är för handen de stora partierna emellan; i stor utsträckning utkämpas de strider som i de europeiska staterna präglar partikampen i USA i om partierna. Många exempel från delstaterna finns på att valdeltagandet stiger då partierna representerar skilda ekonomiskt-sociala idéer och intressen.

Det relativt låga valdeltagandet i USA kan på visst sätt sägas gynna konservatism. Alla undersökningar — både från USA och Europa — tyder på att valdeltagandet stiger med den sociala standarden och att skillnaden i valdeltagande mellan olika sociala grupper blir större ju lägre det genomsnittliga valdeltagandet är. Därför är det troligt att den fattigare — alltså den för radikalism disponerade —

befolkningen i USA deltar i valen i en i jämförelse med andra länder ringa grad. Större reserver för radikalismen föreligger enligt detta resonemang än på annat håll. Å andra sidan kan det relativt låga valdeltagandet sägas bestyrka förhållandet att de politiska motsättningarna icke nått större skärpa, att missnöjet och den sociala oron är jämförelsevis begränsade. Utan ett någorlunda högt valdeltagande blir demokratin en illusion. Men ett maximalt valdeltagande är, såsom utvecklingen i flera europeiska länder visar, inte ett tecken på politisk hälsa; ett sådant deltagande uppkommer blott (såsom i Tyskland före nazismens seger) då hela befolkningen politiserats, och detta sker då de inre striderna nått en ytterlig tillspetsning. Även i fråga om det politiska intresset är alltså en viss måttlighet det bästa för en demokrati.

H. T—n

Den ryska pressen tycks ha öppnat

en propagandaoffensiv mot Sverige på grund av vårt deltagande i Pariskonferensen; det har sitt intresse att fastställa att Sverige är den första av de deltagande mindre staterna som utsätts för denna behandling. Några punkter ur Izvestijas ledare i söndags är särskilt förtjänta av observation. Sverige har intet intresse av att delta i konferensen, skriver tidningen, ty Sverige är en säljar-, icke en köparnation; det lider av svårighet att finna marknad för sina varor. Alltså, tidningen är, eller låtsas vara, okunnig om att Sverige är beroende av en rad viktiga importvaror och på grund av sina valutavårigheter varit nödsakat att införa importreglering. Måhända anser man att vårt beslut om export på kredit till Ryssland för ett tusen miljoner bevisar att vi inte vet vad vi skall göra av vår överflödande produktion — sanningen är ju att regeringen på grund av förhoppningar om rysk tacksamhet påtagit sig, eller riktigare Sverige, prestationer som nödvändiggör inskränkningar i vår egen konsumtion samt hindrar oss att sälja till annat håll för betalning och därmed försvagar vår valuta. Hela det ryska avtalet är fantastiskt, men det mest fantastiska är måhända att vi nu av den stat som profiterar på avtalet får veta att vi är en "säljarnation" och alltså inte har behov av import från USA — en import som är behövlig bland annat på grund av de svårigheter krediten till Ryssland för med sig. Skall inte den socialdemokratiska press som ännu, ehuru med allt svagare röst, försvarar kreditavtalet ge uttryck åt sin förtjusning över den ryska tolkningen?

Izvestija talar vidare om en "ideologisk invasion" i Sverige från USA:s sida, bestående särskilt av litteratur "med pornografiskt, omoraliskt och halvfascistiskt innehåll". Det är tydligen de hel- eller halvkommunistiska författarna på Helsingforskonferensen som på denna punkt vilselett Izvestija, eller också står vi inför exempel på den vanliga cirkelgången: rysk propaganda upptas av svenska medlöpare och återkommer sedan i förstörd form än en gång i Ryssland. Till Izvestijas osanningar hör också att USA skulle söka förmå Sverige till militärt samarbete. "Ett lands rätt att ta vilket parti det vill inom utrikespolitiken är oförförterlig och faller under dess nationella suveränitet", slutar Izvestija. Det är en röst från den stat som under de senaste åren uppslukat tre självständiga stater och ställt åtta andra under så hård kontroll att de inte vågar delta i en konferens om ekonomisk hjälp från USA.

I Svenska Dagbladet påpekade generalmajor Petri i går att den ryska pressen kräver svensk militär nedrustning; han betonade tillika att detta måste "tolkas som om man på sovjetryskt håll räknar med att inför en kommande stormaktskonflikt nödgas upprepa de metoder som 1939 på hösten tillämpades mot Finland". Vad man begär är i själva verket både militär och ideologisk nedrustning. Det är denna taktik inför vilken den svenska kommunistpressen glädes och den socialdemokratiska pressen håller sig tyst.

15/7

UTLANDS- KRÖNIKAN

Marshallplanen

I Neue Zürcher Zeitung har professor Wilhelm Röpke givit en upplysande redogörelse för de skilda möjligheter som erbjuder sig enligt Marshalls förslag om amerikansk hjälp till Europa. Den första möjligheten kan, skriver han, anses klart utformad i Molotovs förslag. Enligt denna linje skulle man helt enkelt stat för stat fastställa luckorna i den europeiska hushållningen och be USA att fylla dem. Härvid utgår man i regel från den felaktiga förutsättningen att USA på grund av en hotande överproduktion är nödsakat att sända varor till Europa. Denna linje kan endast förklaras därmed att Europa blivit bortskämt med amerikansk hjälp. "Miljarder dollar har pumpats in i den europeiska ekonomin för att stoppa till hålen, miljarderna har till största delen försvunnit, men hålen är kvar och har till och med blivit ännu större . . . Det är förstäeligt att USA har blivit trött på att vräka pengar i denna outtömliga brunn . . . Blodtransfusionen har en mening endast om patientens egna blodbildningsceller småningom börjar funktionera."

Den andra linjen representeras enligt Röpke av den brittiske utrikesministern Bevin. Enligt denna gäller det att med USA:s hjälp övervinna en funktionell störning i Europas ekonomi genom att bättre koordinera de särskilda staternas näringsliv. Samarbete skall ordnas, skrankorna för handeln skall så långt möjligt avvecklas — på många håll tänker man sig något slags ekonomisk union, varvid socialistiska planhushållningsidéer blandas med liberala krav på frihandel. Icke heller denna uppfattning är enligt Röpke hållbar. Vad Europa lider av är icke en valutakris, utan en produktionskris, och det är nödvändigt icke blott att underlätta handelsutbytet, utan också att rationalisera och stegra de olika ländernas produktion.

Den tredje, av Röpke godtagna, linjen innebär mera genomgripande förändringar. Den ekonomiska processen har förlamats genom en kombination av kollektivism och inflation, det gäller att "återföra dagens inflationistiska tvångsekonomi till en på en sund valuta baserad marknadsekonomi". För europeiska regeringar av socialistiskt snitt skulle en sådan förändring förutsätta en viss självförneklelse. Europas läge är emellertid sådant, slutar Röpke, att räddningen ur krisen endast står att vinna på detta sätt.

Det av Pariskonferensens arbetsutskott utarbetade förslaget till planering av arbetet tyder — liksom alla auktoritativa uppgifter i övrigt från konferensen — på att den linje man tänker sig när-

mast motsvarar det andra av Röpkes tre alternativ. Man betonar att organisationen inte kommer att blanda sig i de deltagande staternas inre angelägenheter och att det ej kan komma i fråga att utforma restriktioner för "den sunda utvecklingen av handeln". Den begränsade innebörden av programmet är påtaglig.

Den ståndpunkt som sålunda kan utläsas ur arbetsutskottets förslag syns också vara den enda hållbara. Att de i konferensen deltagande staterna skulle förplikta sig till en viss ekonomisk politik, vad det egna landets näringsliv beträffar, kan inte rimligen komma i fråga. Men sannolikheten talar för att en gemensam plan för ordnandet av Europas ekonomi som konsekvens skall ha vissa överenskommelser rörande varuutbytet mellan länderna och att den ökning av handelsfrihet som härvid måste stå i förgrunden, skall resultera i lättnader jämväl i fråga om den inomstatliga regleringen.

H. T.—n